

BRĪVĪBAS PIEMINEKĻA UN RĪGAS BRĀĻU KAPU PADOME

2025. gada 28. novembris

Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde Rīgā, Mazajā Pils ielā 19

1. Par Brīvības pieminekļa un Rīgas brāļu kapu apsaimniekošanas programmu 2026.-2028. gadam

Rīgas valstspilsētas pašvaldības aģentūra "Rīgas pieminekļu aģentūra" (turpmāk – Rīgas pieminekļu aģentūra) ir izstrādājusi Brīvības pieminekļa un Rīgas Brāļu kapu Apsaimniekošanas programmu 2026.-2028. gadam (turpmāk – Apsaimniekošanas programma), kurā vispārīgi atrunāti Apsaimniekošanas programmas mērķi un uzturēšanas un atjaunošanas/ restaurāciju darbu plāns 2026. - 2028. gadam, norādot plānoto finansējumu atlīdzībām, precēm un pakalpojumiem, lai nodrošinātu ikdienas uzturēšanu, kā arī vispārīgi aprakstīti plānotie atjaunošanas un restaurācijas darbi Brīvības piemineklim un Rīgas Brāļu kapiem. Balstoties uz iepriekšējo pieredzi Apsaimniekošanas programmu īstenošanā, un lai katri faktiskās izpildes precizējumi nav jāvirza apstiprināšanai Ministru Kabinetā, kā arī nolūkā atvieglot administratīvās procedūras, paredzēts, ka **detalizēti atjaunošanas un restaurācijas darbi un to aprēķinātais finansējums tiks katru gadu atsevišķi saskaņoti ar Brīvības pieminekļa un Rīgas Brāļu kapu padomi (turpmāk – Padome)**, nodrošinot, ka tie nav pretrunā izstrādātajai un apstiprinātajai Apsaimniekošanas programmai.

Brīvības pieminekļa un Rīgas Brāļu kapu likuma 5. panta otrā daļa nosaka, ka Apsaimniekošanas programmu izstrādā Brīvības pieminekļa un Rīgas Brāļu kapu apsaimniekotājs un saskaņo to ar Padomi. Apsaimniekošanas programmu apstiprina Ministru kabinets.

Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde 2025. gada 27. novembrī Rīgas pieminekļu aģentūras izstrādāto Apsaimniekošanas programmu ir nosūtījusi Padomei saskaņošanai, un aicināja Padomes locekļus līdz 28. novembra plkst. 15:00 sniegt saskaņojumu iesniegtajai Apsaimniekošanas programmai. Ja noteiktajā termiņā atbilde no Padomes locekļa netiek saņemta, tad uzskatāms, ka saskaņojums sniegts pēc noklusējuma principa. Pēc Padomes saskaņojuma saņemšanas Apsaimniekošanas programma sagatavojama iesniegšanai Ministru kabinetā.

Apkopojot sniegtās atbildes, 6 Padomes locekļi snieguši saskaņojumu iesniegtajai Apsaimniekošanas programmai. Četri Padomes locekļi atbildes nav snieguši, līdz ar to tiek pieņemts, ka iesniegtā Apsaimniekošanas programma tiek saskaņota pēc noklusējuma principa.

Viens Padomes loceklis (Ž. Zvaigzne) izstrādāto Apsaimniekošanas programmu konceptuāli neatbalsta, norādot, ka nevar atbalstīt, ka piešķirtais valsts budžeta finansējums ikgadēji no 2026. gada 1 147 332 *euro* apmērā līdz 2028. gadam tiek atšifrēts tikai trīs lielās kopsummās – atlīdzība, preces un pakalpojumi, restaurācijas un atjaunošanas darbi. Uzska, ka ir nepieciešams detalizēts sadalījums pa pasākumiem un plānotajiem izdevumiem, tai skaitā atšifrējot arī izdevumu 5000 kodu (kapitālie izdevumi). Nepieciešams summas 580 000 *euro* atšifrējums pa īstenojamiem pasākumiem un plānotiem izdevumiem 2026. gadā, 2027. gadā un 2028. gadā, sadalījums nepieciešams arī izdevumu pozīcijai "preces un pakalpojumi", atšifrējot īstenojamos pasākumus un plānotos izdevumus pa gadiem.

Likuma par budžetu un finanšu vadību 46. panta pirmā daļa nosaka, ka budžeta finansētu institūciju vadītāji ir atbildīgi par šajā likumā noteiktās kārtības un prasību ievērošanu, izpildi un kontroli, kā arī par budžeta līdzekļu efektīvu un ekonomisku izlietošanu atbilstoši paredzētajiem mērķiem. Tādējādi ir jābūt caurskatāmam finansējuma sadalījumam pa īstenojamiem pasākumiem un izdevumiem, lai varētu uzraudzīt pasākumu izpildes efektivitāti, atbilstību mērķim, ekonomiskumu un valsts budžeta izlietojumu, nodrošinot sasniegtā rezultāta un izlietotā finansējuma caurskatāmību. Lai nodrošinātu valsts budžeta līdzekļu izlietošanas caurspīdīgumu un lietderīgu izmantošanu, ir precizējama Apsaimniekošanas

programmā ietvertā informācija, norādot finansējumu sadalījumā pa gadiem un apakšpozīcijām ar pamatojošiem, detalizētiem aprēķiniem.

Vērš uzmanību, ka likumprojekta "Par valsts budžetu 2026. gadam un budžeta ietvaru 2026., 2027. un 2028. gadam" 78. pantā paredzēts, ka valsts un pašvaldību institūcijas amatpersonai (darbiniekam) par 2026. gada darbības un tās rezultātu novērtējumu neizmaksā prēmiju. Nav pamatojuma arī Apsaimniekošanas programmā paredzētajam atlīdzības palielinājumam ikgadēji par 2,6% un svītrojama Apsaimniekošanas programmas 2.2. apakšpunkta sadaļas "Darbinieku atlīdzība" pirmā rindkopa. Vērš uzmanību, ka atlīdzības jautājumā ir nepieciešams skatīt un būtisks ir Valsts Kancelejas viedoklis.

Saskaņā ar Likuma par budžetu un finanšu vadību 46. panta piekto daļu, ministrijas ir atbildīgas par valsts budžeta likumā noteiktās apropriācijas izpildes kontroles sistēmas izveidi un par valsts budžeta līdzekļu izlietojuma kontroli atbilstoši paredzētajiem mērķiem. Šajā gadījumā Kultūras ministrija ir atbildīgā kā valsts pārvaldes uzdevuma deleģētājs.

Padome balsojusi par:

sagatavotās Apsaimniekošanas programmas saskaņošanu, taču Rīgas pieminekļu aģentūrai nepieciešams izvērtēt un nepieciešamības gadījumā jāprecizē Apsaimniekošanas programma atbilstoši Finanšu ministrijas pārstāves Ž. Zvaigznes sniegtajiem komentāriem. Nacionālajai kultūras mantojuma pārvaldei sagatavot Ministru kabineta rīkojuma projektu iesniegšanai Ministru kabinetā.

Par – 6 (V. Zatlērs, D. Bērziņš, J. Bērziņš, I. Bula, A. Ancāne, M. Stirna)

Saskaņots pēc noklusējuma principa – 4 (J. Lange, A. Kalniņš, J. Šumeiko, M. Krams)

Pret – 1 (Ž. Zvaigzne)

Atturas – 0

Lēmums:

Saskaņot Rīgas pieminekļu aģentūras sagatavoto Apsaimniekošanas programmu, taču Rīgas pieminekļu aģentūrai nepieciešams izvērtēt un nepieciešamības gadījumā jāprecizē Apsaimniekošanas programma atbilstoši Finanšu ministrijas pārstāves Ž. Zvaigznes sniegtajiem komentāriem. Nacionālajai kultūras mantojuma pārvaldei sagatavot Ministru kabineta rīkojuma projektu iesniegšanai Ministru kabinetā.

2. Par Brīvības pieminekļa un Rīgas brāļu kapu apsaimniekotāju

Saskaņā ar Brīvības pieminekļa un Rīgas Brāļu kapu likuma 5. panta pirmo daļu Brīvības pieminekļa, tā aizsardzības zonas un Rīgas Brāļu kapu, to teritorijas un aizsardzības zonas saglabāšanu, uzturēšanu un atjaunošanu nodrošina Ministru kabineta noteikts Brīvības pieminekļa un Rīgas Brāļu kapu apsaimniekotājs.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2021. gada 21. decembra rīkojumu nr. 976 Rīgas pieminekļu aģentūrai esošais deleģēšanas līgums ir spēkā līdz 2025. gada 31. decembrim, līdz ar to ir nepieciešams noteikt jaunu apsaimniekotāju periodam no 2026. gada 1. janvāra līdz 2029. gada 31. decembrim.

Nemot vērā, ka Rīgas pieminekļu aģentūrai ir atbilstoša pieredze un nepieciešamais tehniskais nodrošinājums, lai nodrošinātu Brīvības pieminekļa un Rīgas brāļu kapu apsaimniekošanu, Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde aicina arī turpmākajam periodam deleģēt Rīgas pieminekļu aģentūru kā Brīvības pieminekļa un Rīgas Brāļu kapu apsaimniekotāju.

Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde 2025. gada 27. novembrī aicināja Padomes locekļus līdz 28. novembra plkst. 15:00 sniegt saskaņojumu par Rīgas Pieminekļu aģentūras deleģēšanu Brīvības pieminekļa un Rīgas Brāļu kapu apsaimniekošanai. Ja noteiktajā termiņā atbilde no Padomes locekļa netiek saņemta, tad uzskatāms, ka saskaņojums sniegts pēc noklusējuma principa. Pēc Padomes

saskaņojuma saņemšanas Nacionālajai kultūras mantojuma pārvaldei jā sagatavo rīkojuma projekts par Brīvības pieminekļa un Rīgas Brāļu kapu apsaimniekotāja deleģējumu iesniegšanai Ministru kabinetā.

Apkopojot sniegtās atbildes, 6 Padomes locekļi snieguši saskaņojumu priekšlikumam, ka Rīgas pieminekļu aģentūra turpina Brīvības pieminekļa un Rīgas Brāļu kapu apsaimniekošanu saskaņā ar deleģējumu un Apsaimniekošanas programmu līdz 2029. gada 31. decembrim. Četri Padomes locekļi atbildes nav snieguši, līdz ar to tiek pieņemts, ka priekšlikums tiek saskaņots pēc noklusējuma principa.

Viens Padomes loceklis (Ž. Zvaigzne) savā atbildē Nacionālajai kultūras mantojuma pārvaldei nav sniedzis viedokli par sagatavoto priekšlikumu saistībā ar Brīvības pieminekļa un Rīgas Brāļu kapu apsaimniekotāja noteikšanu.

Padome balsojusi par:

priekšlikumu saskaņot, ka Rīgas pieminekļu aģentūra turpina Brīvības pieminekļa un Rīgas Brāļu kapu apsaimniekošanu saskaņā ar deleģējumu un Apsaimniekošanas programmu līdz 2029. gada 31. decembrim. Nacionālajai kultūras mantojuma pārvaldei sagatavot Ministru kabineta rīkojuma projektu iesniegšanai Ministru kabinetā.

Par – 6 (V. Zatlers, D. Bērziņš, J. Bērziņš, I. Bula, A. Ancāne, M. Stirna)

Saskaņots pēc noklusējuma principa – 4 (J. Lange, A. Kalniņš, J. Šumeiko, M. Krams)

Pret – 0

Atturas – 1 (Ž. Zvaigzne)

Lēmums:

Saskaņot, ka Rīgas pieminekļu aģentūra turpina Brīvības pieminekļa un Rīgas Brāļu kapu apsaimniekošanu saskaņā ar deleģējumu un Apsaimniekošanas programmu līdz 2029. gada 31. decembrim. Nacionālajai kultūras mantojuma pārvaldei sagatavot Ministru kabineta rīkojuma projektu iesniegšanai Ministru kabinetā.

Padomes priekšsēdētājs

(paraksts*)

V. Zatlers

Padomes sekretāre

(paraksts*)

B. Brice

*Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu